

Sygn. akt II Ca 443/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 07 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt
Sędziowie:	SSO Marian Raszewski SSO Janusz Roszewski (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Jolanta Bąk

po rozpoznaniu w dniu 07 listopada 2013 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminnej Spółki (...) z siedzibą w G.

przeciwko L. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim

z dnia 21 lutego 2013r. sygn. akt I C 678/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt II Ca 443/13

UZASADNIENIE

Powódka Gminna Spółka (...) z siedzibą w G. w pozwie z dnia 31 maja 2011 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego L. P. na swoją rzecz kwoty 227 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 czerwca 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 781/11, Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 227 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2011 r. do dnia zapłaty oraz rzekł o zwrocie kosztów postępowania.

Na skutek sprzeciwu pozwanego powyższy nakaz stracił moc, a sprawa została skierowana do rozpoznania.

W wyroku z dnia 23 listopada 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 683/11, Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim oddalił powództwo obciążając powódkę nieuiszczonymi kosztami postępowania.

Na skutek apelacji wniesionej przez powódkę, Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 1 marca 2012 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II Ca 34/12, uchylił zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 678/12, zasądził od pozwanego L. P. na rzecz powoda Gminnej Spółki (...) z siedzibą w G. kwotę 227,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2011 r. do dnia zapłaty oraz zasądził koszty postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowa Gminna Spółka (...) w O. z siedzibą w G. powstała 9 lutego 1979 r. Spółka ta w okresie od 1979 r. do końca 2001 r. była zrzeszona w Związku Spółek (...) w O. W.. Członkiem tej Spółki była teściowa pozwanego - S. B., która figurowała już w wykazie członków tej Spółki dołączonym do statutu z dnia 13 kwietnia 1978 r. Pozwany L. P. i jego żona D. P. byli współwłaścicielami nieruchomości położonych w G. o łącznym obszarze 5.0619 ha., którą nabyli od jego teściów - S. i S. małżonków B. na podstawie umowy o dożywocie z dnia 22 marca 1977 r. Pozwany L. P. w latach 70-tych i 80-tych, a także 90 -tych XX wieku opłacał składki na rzecz Gminnej Spółki (...) w O. z siedzibą w G.. Na walnym zgromadzeniu Gminnej Spółki (...) w O. z siedzibą w G. w dniu 29 maja 2002 r. uchwalone zostały zmiany jej Statutu. Do przedmiotowego Statutu była dołączona lista członków Spółki. Pozwany L. P. figurował na niej pod poz. 103. Pozwany nigdy nie wypowiedział członkostwa w powodowej Spółce. Z uwagi na brak uiszczania przez pozwanego składek z tytułu członkostwa w powodowej Spółce, Komornika Urzędu Skarbowego wyegzekwował od pozwanego składki za lata 2002-2005 w trybie administracyjnej egzekucji. Uchwałami Walnego Zgromadzenia powodowej Spółki ustalona została wysokość składek członkowskich na lata 2006-2010 r., które w 2006 r. i 2007 r. wynosiły po 12 zł za 1 ha gruntów, w 2008 r. – 13 zł za 1 ha gruntów a w 2009 r. i 2010 r. po 14 zł za 1 ha gruntów.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy zważył, że spornym między stronami było to, czy pozwany był członkiem powodowej Spółki oraz czy posiada ona zdolność procesową. Sąd meriti stwierdził, że z wpisu do rejestru REGON wynika, że Gminna Spółka (...) w O. W.. z siedzibą w G. powstała w dniu 9 lutego 1979 r. a więc pod rządem poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230 ze zm.), a nie – wbrew stanowisku pozwanego - dopiero 23 maja 2002 r., przy czym w okresie od 1979 r. do końca 2001 r. była zrzeszona w Związku Spółek (...) w O.. Spółka posiada status osoby prawnej, a tym samym przymiot zdolności do czynności procesowych (zdolność procesową). Wbrew twierdzeniom pozwanego, posiada ona także organ (zarząd) uprawniony do jej reprezentowania w niniejszej sprawie. Sąd I instancji uznał również, że pozwany był członkiem powodowej Spółki, podnosząc, że sam pozwany przyznał, że w latach 70-tych i 80-tych XX wieku opłacał składki na rzecz Gminnej Spółki (...), jak również nie zaprzeczył twierdzeniom powódki, że dokonywał opłacania przedmiotowych składek również w latach 90 –tych XX wieku. Co więcej, pozwany nie podważył również okoliczności, że opłacał przedmiotowe składki także w 1999 – 2001 r.. Niesporne przy tym było to, że należne powódce od pozwanego składki za lata 2002 – 2005 zostały wyegzekwowane w drodze przymusu państwowego.

W ocenie Sądu Rejonowego fakty te pośrednio potwierdzają fakt członkostwa pozwanego w powodowej Spółce, zwłaszcza że pozwany nie podał innego tytułu uiszczania przedmiotowych należności, a w szczególności nie zostało wykazane, by podstawą opłacania tych składek była decyzja administracyjna wydana na podstawie art. 115 ustawy Prawo wodne z 1974 r., zobowiązująca do opłacania składek nie będących członkami spółek wodnych właściciele nieruchomości, uzyskujących korzyści z urządzeń wodnych objętych ich działalnością. Ponadto z wyciągów z wykazu członków i odpisu wykazu członków, które były załączone do statutów powódki z dnia 29 maja 2002 r. i z dnia 4 marca 2010 r. wynika, że pozwany L. P. figurował w nich jako członek powodowej Spółki, a zatem stosownie do art. 170 ust. 1 Prawa wodnego był zobowiązany do opłacania spornych składek. Sąd Rejonowy zważył przy tym, że pomimo faktu nabycia przez pozwanego współwłasności nieruchomości w drodze darowizny otrzymanej od m.in. S.

B., będącej byłym członkiem powodowej Spółki, do ustalenia członkostwa pozwanego w powodowej Spółce nie ma zastosowania art. 165 ust. 7 Prawa wodnego, przewidujący wstąpienie w prawa i obowiązki członka spółki wodnej przez następcę prawnego poprzedniego członka, albowiem do zawarcia przedmiotowej umowy darowizny doszło jeszcze przed powstaniem powodowej Spółki.

W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, że należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki tytułem zaległych składek za okres dochodzony w pozwie kwotę 227 zł, a także odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 227 zł od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 31 maja 2011 r. do dnia zapłaty.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, który zaskarżył wyrok w całości. Wyrokowi temu zarzucił naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, a szczególności art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powodowa Spółka powstała 9 lutego 1979 r. i działa nieprzerwanie od 1979 r., że pozwany jest członkiem Gminnej Spółki (...), że członkostwo pozwanego nastąpiło przez opłacanie składek członkowskich, że pozwany jest zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda składek członkowskich, oraz że S. B. była członkiem powodowej Spółki. Ponadto skarżący zarzucił naruszenie art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2012 r., poz. 145 ze zm.) poprzez jego zastosowanie pomimo braku ku temu przesłanek. Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przypisanych za obie instancje, ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest nieuzasadniona.

W pierwszej kolejności jako nieuzasadniony Sąd Okręgowy uznał zarzut apelującego naruszenia przez zaskarżone rozstrzygnięcie art. 233 § 1 k.p.c. Należy zauważyć, że skuteczne postawienie tego rodzaju zarzutu wymaga wykazania, że sąd nie dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, tj. nie uwzględnił wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, lub też uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Dopóki skarżący nie wykaże istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności, czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadzą do wniosków odmiennych, dopóty nie można uznać, że Sąd naruszył art. 233 § 1 k.p.c.

Uzasadniając ten zarzut apelujący podniósł, że Sąd I instancji wbrew wnioskowi wynikającemu ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uznał, że powodowa Gminna Spółka (...) w O. z siedzibą w G. powstała w 1979 r. i od tego momentu działała nieprzerwanie, w tym nie uległa rozwiązaniu w latach siedemdziesiątych XX wieku, pomimo wiarygodnych zeznań świadka sołtysa G. R. P., który był wówczas członkiem Rady Sołectkiej. Z zarzutem tym nie można się zgodzić. Z danych z wpisu w rejestrze REGON według stanu na dzień 4 czerwca 2012 r. udostępnionego przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że Gminna Spółka (...) w O. z siedzibą w G. powstała w dniu 9 lutego 1979 r. i działała nieprzerwanie co najmniej do dnia 4 czerwca 2012 r. Dokument ten jest dokumentem urzędowym, sporządzonym w przypisanej formie przez organ państwowy w zakresie jego działania, o którym mowa w art. 244 § 1 k.p.c., stanowiący dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone. Stosownie bowiem do art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 ze zm.) od dnia 1 lipca 2011 r. udostępnienie danych na stronie GUS jest równoznaczne z potwierdzeniem wpisu tych informacji w rejestrze REGON. Zgodnie z art. 252 k.p.c. strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie organu, od którego ten dokument pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie uczynił zadość temu obowiązkowi. Zeznania świadków R. P. oraz R. K. nie mogły być w tym zakresie wystarczające, zwłaszcza że sprzeciwiają się nim zeznania świadka S. F., który był kierownikiem

Związku Spółek (...) w O., oraz R. W., który sprawował funkcję Prezesa powodowej Spółki w latach 90 – tych XX wieku. Z treści tych zeznań wynika, że powodowa Spółka jest tą samą spółką, która została zarejestrowana w 1979 r., tyle tylko, że do 2001 r. była członkiem Związku Spółek (...) w O.. W tym czasie powodowa Spółka funkcjonowała, o czym świadczy pośrednio treść protokołu z Walnego Zgromadzenia Członków powódki z 29 maja 2002 r., podczas którego przedstawiono sprawozdanie z jej działalności w 2001 r. Zeznania tych świadków należy poczytać za wiarygodne, gdyż są zgodne z treścią powołanego wyżej dokumentu urzędowego pochodzącego od GUS. Nadto ich wiarygodność wynika z rodzaju funkcji, które pełnili wskazani świadkowie, umożliwiającym im posiadanie szerokiej wiedzy na temat omawianych zagadnień. Nie zostały przy tym wykazane okoliczności, które nakazywałyby przypuszczać, że zeznania tych świadków podyktowane są zainteresowaniem wynikiem sprawy. Zwrócić należy uwagę, że pomimo twierdzenia pozwanego, że powodowa Spółka została rozwiązana, pozwany nie wyjaśnił z jakiego tytułu uiszczał składki przez ponad dwadzieścia lat. Z uwagi na tak długi czas, trudno przypuszczać, że było to wynikiem przeoczenia.

Jako nietrafny należy także poczytać zarzut pozwanego, że zaskarżony wyrok jest dotknięty dowolnym ustaleniem, iż pozwany jest członkiem powodowej Spółki. W motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wnikliwie uzasadnił, dlaczego przyjął, iż pozwany jest członkiem powodowej Spółki. Rozważania te są zostały oparte na domniemaniach faktycznych, które zostały wyczerpująco wyjaśnione i ułożone w logiczną całość. Sąd Okręgowy w pełni je podziela i uznaje za własne. Należy zgodzić się z apelującym, że egzekucyjne ściąganie składek nie świadczy samoistnie o członkostwie pozwanego w powodowej Spółce, jednak w ocenie Sądu Okręgowego zasadne jest wnioskowanie o tym fakcie z faktu, że pozwany nie wytoczył przeciwko temu tytułowi wykonawczego powództwa przeciwegzekucyjnego. Podobnie - należy zgodzić się ze stanowiskiem apelującego, że sam fakt opłacania składek członkowskich przez pozwanego nie może świadczyć o jego członkostwie w powodowej Spółce, jednak czasokres uiszczania tych składek świadczy o istnieniu u pozwanego poczucia istniejącego w tym zakresie prawnego obowiązku, którego istnienie nie zostało przez niego w żaden sposób uzasadnione, co pozwala, w powiązaniu z pozostałym materiałem dowodowym, zasadnie wnioskować o istnieniu spornego stosunku członkowskiego.

Wobec powyższych rozważań należy uznać, że sam fakt nieprzedłożenia przez stronę powodową deklaracji członkowskiej podpisanej przez pozwanego nie może w konkretnym przypadku przesądzać o braku przedmiotowego członkowskiego. Zwrócić należy uwagę, że członkowstwo to powstało kilkadziesiąt lat temu, w innym systemie prawnym i innej rzeczywistości ustrojowej, kiedy brak było istniejącego w chwili obecnej dalece idącego sformalizowania dokonywania czynności faktycznych i prawnych. Co przy tym szczególnie istotne, przepisy prawne – zarówno ustawa Prawo wodne z dnia 24 października 1974 r. (Dz. U. nr 38, poz. 230 ze zm.), jak i obecnie obowiązująca ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. nr 145 ze zm.) - nie przewidywały i nie przewidują nadal obowiązku składania deklaracji członkowskich przy wstępowaniu do spółek wodnych.

Co się natomiast tyczy zarzutu pozwanego, że nie ma podstaw do ustalenia, iż poprzednik prawny pozwanego – S. B. była członkiem powodowej Spółki, należy uznać, iż ustalenie to nie miało istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro z motywów rozstrzygnięcia zaskarżonego orzeczenia wynika, że uwzględnienie powództwa nie nastąpiło w wyniku uznania, że członkowstwo pozwanego w powodowej Spółce wynika z następstwa prawnego pozwanego po S. B., lecz z uznania, że pozwany posiadał własny, niezależny status członka powodowej Spółki, udowodniony przez powódkę na podstawie wskazanych wyżej domniemań faktycznych, które nie zostały obalone przez stronę przeciwną.

Wobec ustalenia, że pozwany był członkiem powodowej Spółki, należy uznać za niezasadny zarzut pozwanego niezasadnego zastosowania art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r., poz. nr 145 ze zm.) ustanawiającego obowiązek członków spółek wodnych do wnoszenia składek i na tej podstawie zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki wynikających z tego nieuiszczonych należności pieniężnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. uznał apelację pozwanego jako pozbawioną uzasadnionych podstaw i orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu
(j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).